

בא מאהבה – ספור לגמרי דמיוני בעל רקע תעופתי כבד

הקדמה 1 – רשימות של תרגילי טיסה לאירועים שונים:

לכל אחד מאיתנו הטייסים הפרטיים יש רשימת תרגילי טיסה לעת מצוא. יש שרשימה זו צפונה מודפסת בתיק הטיסה שלהם, יש שרשומה בכתב יד בבד"ח¹ ויש ששומרים אותה באיזו מחיצה בזיכרוןם. רשימה לתרגילי טיסה לרענון באזורי האימונים, לקראת מבחן רמה דו-שנתי או סתם להורדת חלודה, רשימה לטיסה עם נוער במסגרת טיסות ההתנדבות לטובת נוער בסיכון במסגרת טייסת 10², רשימה עבור טיסת מתנה לילד/ה מהוריו לקראת בר/ת המצווה, רשימה לבן של חברים שאביו רוצה שיטוס פעם אחת לפחות לפני שהוא מתנדב לקורס טיס, רשימת תרגילי טיסה למקרה שאיזו בחורה נחמדה לא תאמין לך שאתה יודע לטוס ותרצה נורא להרשים אותה, או אפילו רשימת תרגילים ותמרונים לאיזה קונה פוטנציאלי שמתעניין ומתכנן לקנות מטוס כמו זה שלך..

איזו רשימה חסרה לנו?! תרגילים אותם אתה רוצה לבצע באוויר כשאתה טס עם מישהו שאתה לא סובל, מתעב תיעוב עז, או ממש שונא אותו והדבר האחרון בעולם שאתה רוצה, הוא לגרום לו נחת. תשאלו למה לך לטוס עם מישהו כזה?! התשובה לשאלה הגיונית זו מסתתרת בהמשך הרשימה הדמיונית שלפניכם.

הקדמה 2 – מאיפה בא הרעיון.

באחת מטיסות הניסויי במנ"ט (מרכז ניסויי טיסה בח"א) בעוד אני ישוב במושב האחורי של מטוס ה"קורנס" האגדתי, סיימנו את הניסוי ונותרה לנו כרבע שעה דלק לפני שננחת. טייס הניסוי בטיסה זו היה ידוע כטייס ניסוי מעולה, אבל גם כאחד מגדולי האינפנטיליים שהיה לי הכבוד לטוס בחברתם (היו רבים כאלו, אך הוא בלט בעיניו בהתפתחותי המנטאלי שלו ובשל כך זכה לככב בסיפורי התעופתיים מספר רב של פעמים).

"יש לי רעיון מה אנחנו עושים עכשיו" שמעתי את נימת קולו המבודחת בגובה של כ-40,000 רגל. "אתה זוכר את בינימיני המורה לטבע שלנו בביה"ס?", שאל במפתיע כשהוא מנצל את העובדה שחלקנו מספר שנות לימוד בעברנו לפני שנפרדו דרכינו והוא פנה לטיסה ואני להנדסה. "ודאי, ודאי", השבתי גם אני בחיוך מופתע, "זה שהיה קורא לך טומטומניק קטן". "בדיוק לבן כלבתא הזה אני מתכוון. אז בוא נניח שהוא היה איתנו במטוס כרגע. מה היינו עושים לו?!"

עוד לא הספקתי לענות והוא פתח בסדרת תרגילים לא מבוקרים שלמעט בשתי הפעמים שמח"א, רל"א, מפקד הבסיס ומפקד הטייסת אישרו לי להשתתף בתרגול קרבות אוויר במטוס "בז" אני מתקשה עד עצם היום הזה לזכור שחוויתי שכמותם.

¹ בד"ח - בדיקות חיוניות

² טייסת 10 – טייסת של טייסים פרטיים מתנדבים המנסים לתרום מהידע ומהיכולות שלהם כטייסים למען הקהילה.

במשך כדקה וחצי ואולי דקותיים ומחצה הוא משך, דחף, גלגל, בעט ברגליים (עם ובלוה מאזנות) ושאר קונצים אינפנטיליים (בעברית של היום – "מעוכבי התפתחות") כשהוא מלווה את תרגוליו בנשיפות וחרחורים: "טומטומניק קראת לי המורה בינימיני הדביל!! תראה מה הדביל שלך יודע לעשות?!", (בעיטה, גלגול, פליפ-פלופ לפני ורוורס...). "טומטומניק תקרא לאבא שלך ולא לי הטייס המהולל!!!" (הרמת אף לאנך, מהירות אפס ונפילה מלווה בצלילה ספיראלי...). אחרי כשלוש דקות כשחזרתי לנשום והתארגנו לנחיתה אמר לי המניאק במושב הקדמי: "הראנו למורה בינימיני מאיפה הדג משתין...". "ודאי, ודאי" לחשתי, מלמלתי בשארית נשמתי למיקרופון החם שבמסכת החמצן תוך שאני חש כאילו המטוס טס אחורה ואיני מצליח להבחין בין למעלה ללמטה ובין ימיני לשמאלי. כשנחתנו וירדתי בסולם שאל אותי הפן צ'יף אם הכול בסדר, ותשובתי היחידה הייתה שאשמח אם הוא יראה באיזה כיוון עלי ללכת בכדי להגיע לטייסת... תשאלו למה ספרתי את זה כאן?! פשוט בשביל שלא אצטרך לסטות יותר מהספור עצמו כשאזכר אירוע זה בהמשך.

הכחשות וגיבוי משפטי לפני ספור המעשה

עד כאן – הכול אמת. מכאן ואילך כל הספור הוא פרי דמיונו החולני והמעוות של הכותב (והקורא), ומאחר והספור הדמיוני הזה ארע לפני היות הכותב שותף באווירון קומלפקס³ ועוד לפני שחלם אפילו על מטוס כזה, הרי שגם כמה מהתיאורים הדמיוניים אינם מדויקים עד הסוף (פחות או יותר אי שמירת גובה של כ-200 רגל למעלה ולמטה ועד 10 קשרים חריגה במהירויות הנקובות).

ספור המעשה

ומעשה שהיה, כך היה. יום בהיר אחד צלצל אלי חבר שגם הוא (כמו שהייתי רוצה) עסוק בשעותיו הפנויות בשאלה איך אנחנו יכולים לעזור לאומללים מסוגים שונים להיות קצת פחות מסכנים ונדכאים. הוא תומך בקבוצת נגמלים באגף הרווחה באחד מיישובי השרון. מתוך הכרותינו הממושכת הוא לא בזבז זמן ופתח מיד לעניין: "יש לי בחור בקבוצת הגמילה המשוגע על תעופה ועל טיס. הבחור חגג השבוע 342 יום, 14 שעות, 18 דקות ו-40 שניות של גמילה והייתי מאוד מעריך אם היית לוקח אותו לאיזו טיסה לכבוד האירוע". לא היססתי ומיד שריינתי יומן והזמנתי מטוס בחברת ההשכרה. מקום חם מאוד שמור בליבי לקבוצת הנגמלים לאור העובדה שאני מנסה להיגמל מכמה מהתמכרויותיי כבר מספר עשרות שנים, (ללא הצלחה מרובה).

ביום האירוע, כשיצא הבחור ה"נגמל" מרכבו בחניית הרכב שמול מטוסי חברת ההשכרה בשדה התעופה, חשכו עיניי. הרי הוא בעלה לשעבר (האָקס בלשון המדוברת) של ידידתי

³ כינוי בעגה המקצועית והחוקית למטוס "מתקדם" – קרי, מטוס עם כן נסע מתקפל ופסיעת מדחף משתנה.

הטובה בה אני תומך במסגרת פעילותי לסיוע לנשים מוכות במרכז נגד אלימות במשפחה ביישובנו הקטן.

לא היו לי ספקות בזיהוי כי הרי ראיתי אותו פעמיים לפחות. פעם כשישבנו (הגברת המוכה ועבדכם) ושוחחנו כמנהגנו בבית קפה מבודד בפאתי היישוב ופעם שנייה בחתונת בנה בכורה של הנתמכת שלי (לא הבן שהיה בבית סוהר בגלל איום בסכין על אימו, אלא אחיו הגדול והנורמאלי...).

לאחר ההיכרויות וההצגות נגשנו למטוס לבדיקות. לא אמרתי מילה אבל הספור המובא לעיל בהקדמה מספר 2 צץ ועלה במוחי. אם היה קיים מישהו בעולמנו שהייתי שמח לחבוט בו בכל כוחי, לבעוט במבושיו כמו מָסִי מברסה⁴ בגול השלישי מול צ'לסי⁵, לשבור את אצבעותיו אחת אחת, זה היה האיש.

בדקתי את המטוס בקפדנות מיוחדת וביסודיות שלא יקרוס משהו, חלילה, בזמן שאני מוציא ל"נגמל" את נשמתו. גם הוצאתי מאמתחת הטיסה שלי 5 שקיות הקאה שיהיו במצב הכן בכיסי העליון (למהדרין: 2 שקיות של אל-על, אחת של קווי תעופה סינגפור, אחת של דלתא ואחת של יונייטד...).

המראנו. היה לי קשה להתאפק אבל מראה חיוך העונג שהתפשט על פניו כשנותקנו מאימא אדמה הזכיר לי את תיאורי ידידתי המוכה על התקפות הצחוק שלו כשהייתה היא ממררת בבכי. "רשאי ישירות לאזור 8, 800 רגל עד לכניסה לאזור" נשמע קול הבקרית.

כשהמנוע עדיין במצערת מלאה האצתי בגובה 800 רגל לאורך המסילה עד לכניסה לאזור ואז פתחתי את הטיסה עם "זום"⁶ מדהים. משכתי עם הרבה כוח לטובת המרת רוב האנרגיה הקינטית שצברנו לאנרגיה פוטנציאלית, כלומר לגובה. הרמתי אף בזווית גבוהה (זו שכתוב היה באותה תקופה בחוק שמעבר לה יש צורך במצנחים ובקסדות בכדי לטוס כך) ובמהירות של כ-50 קשר, בגובה של כ-1300 רגל, התיישרנו בדחיפה קלה.⁷ הצצתי ימינה בהנאה וראיתי את הברנש מקופל בכיסאו. שוב האצנו במהלך הדחיפה כשאני מנצל היטב את העובדה שבספרות עומס קטנות מאחד (עד מינוס אחד) המטוס מאיץ הרבה יותר טוב מאשר בטיסה ישרה ואופקית⁸. תחושת "חוסר המשקל" המדומה (רק חצי מהמשקל או 40%, למעשה) גרמה לבחור לתמוך עם ידו בתקרת המטוס. כתם הזעה שהתפשט תחת בית השחי שלו היה כשמן בעצמות הסדיסט המעופף.

עוד "זום", והגענו לגובה של כ-2000 רגל מעפ"ש⁹ בלב האזור.

⁴ כינוי חיבה לקבוצת הכדורגל המופלאה של ברצלונה.

⁵ דוגמא לכך שהספור דמיוני משום שלא הייתה תוצאה כזו מעולם, להיפך, ברסה חטפה גול מצ'לסי.

⁶ תרגיל, בניסויי טיסה בדר"כ, של המרת מהירות בגובה במינימום זמן. משמש לתכנון מסלולי טיפוס אופטימאליים.

⁷ למתעניינים בנוסחאות אצבע: אם מטפסים (ללא מנוע או ללא שינוי כוח מנוע) ממהירות V_1 למהירות V_2 אם המהירויות בקשרים הרי הגובה (ברגליים) שנרוויח בטיפוס שווה להפרש בין שתי המהירויות כפול סכום המהירויות לחלק ב-30.

לדוגמא – אם התחלנו משיכה ב-130 קשר וסיימנו ב-50 קשר הרי נרוויח בתרגיל 480 רגל ותבדקו לבד...

⁸ כי בגלל ספרת העומס שקטנה מ-1 גם הגרר קטן בהתאם וההפרש דחף – גרר גדל וגורם להאצה מוגברת.

⁹ מעפ"ש – מעל פני השטח.

בלי התראה ואחרי שהעפתי מבט סביב שכל האזור נקי גלגלתי בפראות לזווית הטיה של 60 מעלות ימינה. בפנייה ימינה אני "למעלה" (כטייס היושב בצד שמאל במטוס בו הישיבה היא "צד ליד צד"¹⁰) ואז במבט על הקרקע אני יכול גם לחזות במקרה המתענה. משכתי בכל כוחי לשמור על הגובה בפנייה. אחרי 180 מעלות פנייה גלגלתי באגרסיביות שמאלה כשאני דוחף את רגלי השמאלית בחוזקה בכדי למנוע את התרוממות האף ופניתי שמאלה. "הרווחתי" כ-50 רגל במהלך הפניה, אז המשכתי במגמת הטיפוס המתון תוך שאני מחדד את הפניה. אחרי כ-360 מעלות פנייה כשאני (אנחנו, למען הדיוק) בגובה של כ-2300 רגל החלטתי שזה הזמן להזדקרות הכי פרועה שהכרתי. שתי הפניות האגרסיביות נחשבו על ידי כ"פניות ניקוי". הצצתי לראות שהנוסע הבזוי אינו זקוק לאיזו שקית הקאה, סגרתי לסרק, אוויר חם לקרבוראטור, והרמתי אף (בלי מדפים או שום אמצעי אחר שיקל על ההזדקרות). כשירדנו מתחת למהירות 40 קשר הוספתי מצערת ל-1500 סל"ד. פעולה שעוזרת להזדקרות להיות יותר נחרצת. כשהאף כמעט בשמים והמטוס מרטט ומרקד נזכרתי איך הראתה לי חברתי לתמיכה, גרושתו של הנוסע, את הצלקות בגופה היפה שהטביע בה בן הבליעל ע"י סיגריות בוערות. "אראה לו למסומם הזה מה זה לכבות סיגריה על אישה, אם בניו", ומאחר והיינו כבר בגובה של כ-2600 רגל, עם דלק פחות מחצי בשני המיכלים ורק שני נוסעים, זכרתי שבמצב כזה מותר להסתחרר עם מטוס האירוע ולכן לא היססתי להוציא אותו מההזדקרות בשלומיאליות מסוימת.

כמובן שההזדקרות עם מנוע וללא מדפים הפכה עד מהרה לסחרור. לאחר שלושה סיבובים והיחלצות הבטתי ב"נגמל". לפי מבטו נראה היה לי שהוא מוציא תוך שניות מזרק וכל ה-342 יום, 14 שעות, 18 דקות ו-40 שניות של גמילה הולכים לטמיון. הבחור פתח את פיו לראשונה (וגם לאחרונה). "אם ניקיון המטוס והריחות בו יקרים לכבודו, ואם זה אפשרי הייתי שמח לנחות", מלמל בקול ענות חלושה.

"לימדתי אותו לקח" חשבתי כשחלפנו את "בצרה" בדרכנו לנחיתה.

בדרכנו מהמטוס חזרה לחברת ההשכרה חזר הדיבור לפיו והוא שאל: "תגיד אתה לא ה"תומך" מטעם המרכז נגד אלימות של גרושתו של אחי התאום?!!". "אולי?!" מלמלתי...

אחרית דבר 1

עוד באותו הערב נפגשתי עם ה"מוֹכֶה שלי". "למה לא סיפרת לי של"בנזו" (כיניו חיבה שבו היינו משתמשים במהלך שיחותינו לתיאור הגרוש-אקס שלה, מסיבות מובנות) יש אח תאום, ואיך לא ראיתי אותו בחתונה של בנך בכורך?". "לא יצא לנו אף פעם לדבר עליו", הצטדקה והוסיפה: "לחתונה הוא לא בא כי הוא וה"בנזו" לא מדברים. הוא לשם שינוי בחר מצוין, חבל רק שהתמכר לכל מיני חומרים ממכרים קשים...".

¹⁰ Side By Side בניגוד למטוסים בהם יושבים אחד אחרי השני ונקראים Tandem.

אחרית דבר 2, סוף, מסקנות והמלצות

אני מקווה שלא שכחתם שזה ספור דמיוני אבל מצפוני המיוסר לא נותן לי להשאיר אתכם בלי סיום אופטימי (בלי להיכנס להצלחה השיקומית של ה"נתמכת" שלי). כעשר שנים אחר האירוע פגשתי את "הנגמל" באגף הרווחה כשהוא מדריך, מרכז, מנחה, קבוצת נגמלים בתור מדריך מטעם הרווחה. הפעם כבר הייתי שותף במטוס. חיכיתי עד שכולם יגידו בפעם המאה "אוהבים אותך יזהר!", והצעתי לו לתקן את רשמיי הטיסה הקודמת שלנו. "רק אם התבגרת ולא תחזור על הטריקים האינפנטיליים המטופשים שעשית לי בטיסה הקודמת". והכי חשוב זה לאהוב את הטיסה (אחרת חבל"ז), וליישם את המשפט "ואהבת לרעך כמוך", כלומר לאהוב ולהוקיר גם את נוסעך באשר הם.

יָזָהַר נֹוִי